

Fylkesmannen i Innlandet

Verneplan for skog

Høring av forslag om vern av to områder i Oppland 2019

Sammendrag: I St.meld. nr. 25 (2002-2003) ble frivillig vern trukket fram som en viktig strategi for det framtidige skogvernet i Norge. I St.meld. nr. 14 (2015-2016) sier Regjeringen at den vil videreføre det langsiktige arbeidet med skogvern og øke det frivillige skogvernet. Frivillig vern innebærer at skogeier tilbyr staten vern av egen skog. Formålet med vernet er å bevare forholdsvis urørte skogområder med særlig verdi for biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser.

Denne rapporten er et høringsforslag som omfatter to skogområder i Oppland. På bakgrunn av tilbud om frivillig vern og naturfaglige registreringer ble formell oppstart for arbeidet med vern kunngjort 25. mars 2019. Begge områdene har regionale eller nasjonale verneverdier for skogvern. De foreslåtte områdene er (arealet som oppgis er totalareal som foreslås vernet): Skjønbergaksla i Øyer kommune (ca. 656 dekar) og Budeiberget naturreservat utvidelse i Nordre Land kommune (ca. 240 dekar). Dette utgjør i alt ca. 896 dekar hvorav ca. 741 dekar er skogareal og produktiv skog. Begge områdene er foreslått vernet som naturreservater (§ 37 i naturmangfoldloven). Dette innebærer et strengt vern med forbud mot hogst, fysiske inngrep og motorferdsel. Beiting og tradisjonelt friluftsliv, herunder jakt, fiske og sanking av bær og matsopp, vil fortsatt være tillatt. I høringsdokumentet inngår en områdebeskrivelse, utkast til verneforskrifter tilpasset hvert enkelt område og forslag til områdeavgrensning. Det er foreløpig ikke inngått avtale om frivillig vern for noen av områdene som går på høring. Det er likevel enighet om å sende begge områdene på høring. Fylkesmannen har ansvaret for den felles lokale og sentrale høringa. Høringsfristen er satt til 14. august 2019.

Forsidebilde: Huldrestry i Budeiberget. Foto: Geir Høitomt

Innhold

Innledning.....	5
Lovgrunnlag	5
Verneplanprosessen	7
Generelt.....	7
Naturfaglige registreringer	7
Oppstart av verneplanarbeidet	8
Saksbehandling.....	10
Verneplanens omfang	11
Høring	11
Oversiktskart	12
Områdebeskrivelser med utkast til verneforskrift og kart.....	14
Skjønsbergaksla	14
Budeiberget naturreservat utvidelse	21

Innledning

Dette verneplanutkastet er et ledd i arbeidet med frivillig vern av skog. Verneplanutkastet er utarbeidet av Fylkesmannen i Innlandet på vegne av Miljødirektoratet. Utkastet blir sendt på høring til både lokale og sentrale høringsinstanser.

Gjennom behandling av St.meld. nr. 25 (2002-2003) *Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand*, sluttet Stortinget seg til Regjeringens innstilling om en kraftig opptrapping av skogvernet i Norge. St.meld. nr. 25 trakk opp viktige prinsipper og satsingsområder for en opptrapping av skogvernet. Blant annet at et utvidet skogvern skulle følge de faglige anbefalingene fra en rapport fra NINA og Skogforsk, *Evalueringen av skogvernet i Norge*.

I St.meld. nr. 14 (2015-2016) *Natur for livet* sier Regjeringen at den vil videreføre det langsiktige arbeidet med skogvern og øke det frivillige skogvernet. Det ble vedtatt et mål om vern av 10 % av skogarealet i Norge.

I meldingene blir frivillig vern trukket fram som en viktig strategi for det framtidige skogvernet i Norge. Frivillig vern innebærer at skogeier tilbyr staten vern av egen skog. Miljøvernmyndighetene vurderer tilbudet og iverksetter naturfaglige registreringer for å kartlegge verneverdier. Om det etter en slik registrering vil være aktuelt å fremme et verneforslag for det aktuelle arealet, skal det gjennomføres forhandlinger med grunneier om avgrensing, verneforskrifter og økonomisk erstatning. Når staten og grunneier er kommet til enighet om disse punktene, vil området gjennomgå vanlig saksbehandling i tråd med naturmangfoldloven.

Arealet vernet skog har økt de siste årene, men den totale andelen er fortsatt relativt låg. Pr. 1. januar 2019 var omtrent 4,8 % av skogarealet og ca. 3,6 % av den produktive skogen vernet i Norge. Det er et nasjonalt miljømål at «*et representativt utvalg av naturtypene i skog skal vernes for kommende generasjoner*». Vern av skog er også viktig for å nå flere av de øvrige miljømålene, herunder at «*utryddingen av truede arter i skog skal være stanset og status for arter i nedgang være forbedret innen 2020*» og at «*mangfold av naturtyper i skog skal tas vare på eller gjenopprettes innenfor sitt naturlige utbredingsområde, og slik at alle stedeagne arter forekommer i levedyktige bestander*».

Lovgrunnlag

Vern av spesielle områder eller forekomster skjer i medhold av «lov om forvaltning av naturens mangfold» (naturmangfoldloven) av 19.6.2009. I loven er det gitt hjemmel for opprettelse av ulike vernekategorier. Aktuell verneform for områder i denne verneplanen er naturreservat. Vedtak om opprettelse av naturreservater treffes av Kongen i statsråd etter naturmangfoldloven § 37.

Som naturreservater kan vernes områder som

- inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,
- representerer en bestemt type natur,
- på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,
- utgjør en spesiell geologisk forekomst, eller
- har særlig naturvitenskapelig verdi.

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til å få verneverdier som nevnt over gjennom fri utvikling eller aktive gjenopprettningstiltak.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel.

Etter fylkesmannens vurdering tilfredsstiller de foreslåtte naturreservatene i denne høringa kravene i naturmangfoldloven § 37. Formålet med vernet er i hovedsak å bevare områder med en stor andel gammel naturskog med tilhørende naturmangfold i form av plante- og dyrearter, naturtyper og økosystemer. Begge områdene inneholder truet, sjelden eller sårbar natur. Områdene har også skogtyper som er representative for den regionen de ligger i. De har i tillegg en særlig naturvitenskapelig verdi pga. forekomst av spesielle arter og/eller naturtyper. Det vises for øvrig til de enkelte verneforslagene og formålene med disse.

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal de miljørettslige prinsippene i lovens §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og det skal fremgå av beslutningen hvordan disse prinsippene er tatt hensyn til og vektlagt i vurderingen av saken.

Etter § 8 i naturmangfoldloven skal offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig, bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kunnskapsgrunnlaget om naturverdiene i de foreslåtte verneområdene bygger på registreringer og kartlegginger utført og innhentet av konsulentfirmaer og enkeltpersoner med høy kompetanse innenfor fagfeltet (se under).

Foreslåtte verneforskrifter fastsetter restriksjoner for bruk som vil kunne få negative konsekvenser for verneverdier og verneformål. Dette vil gi områdene økt beskyttelse. Samtidig åpner forskriftene for en videreføring av enkelte aktiviteter. Dette er aktiviteter som ut fra dagens kunnskap vil ha liten eller ingen innvirkning på verneverdiene. Det er viktig at vernet ikke blir strengere enn det som er nødvendig for å ta vare på disse verneverdiene. Fylkesmannen mener de foreslåtte naturreservatene vil bidra på en positiv måte for å oppfylle forvaltningsmålene for naturtyper og økosystemer og arter, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Fylkesmannen vurderer å ha en god og tilstrekkelig kunnskap om de berørte artenes bestandssituasjon, naturtypenes utbredelse og områdenes økologiske tilstand, samt virkningene av verneforslagene på naturmangfoldet. Kravet om kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldloven § 8 anses derfor oppfylt. Fylkesmannen anser på denne bakgrunn risikoen for utilsiktede negative virkninger på naturmangfoldet ved et vernevedtak som liten, og § 9 i naturmangfoldloven kommer derfor ikke til anvendelse.

Fylkesmannen mener vernetiltakene vil redusere den samlede belastningen på økosystemene verneforslagene representerer. På denne måten vil vernetiltaket ha en positiv virkning på økosystemene, jf. § 10 i naturmangfoldloven. Siden vernetiltaket etter Fylkesmannen sin vurdering ikke vil skade naturmangfoldet, kommer naturmangfoldloven § 11 ikke til anvendelse. Fylkesmannen kan på samme måte heller ikke se at naturmangfoldloven § 12 har relevans i sammenheng med vernetiltaket.

Verneplanprosessen

Generelt

Opprettelse av verneområder etter naturmangfoldloven § 37 skal følge bestemmelser om saksbehandling i lovens §§ 41 til 43. Videre gir rundskriv T-3/99 fra Miljøverndepartementet (nå Klima- og miljødepartementet) retningslinjer for saksbehandlingen.

Saksbehandlingsreglene skal sikre at verneforslagene blir grundig utredet, og at de som berøres og andre interesserte skal få fremmet sine synspunkter. Fylkesmannen har i verneprosessen lagt vekt på samarbeid og dialog med grunneiere, rettighetshavere, organisasjoner og kommuner. Særlig tett har samarbeidet vært med Mjøsen Skog SA og Viken Skog SA.

Vern av skog foregår nå hovedsakelig gjennom ordningen med frivillig vern. Dette innebærer at det er grunneier/rettighetshaver som fremmer et tilbud til vernemyndighetene om vern av et område. Fylkesmannen gir melding om aksept for tilbudet. Det gjennomføres naturfaglige registreringer av det tilbudte område for å klargjøre at området har naturfaglige kvaliteter som kvalifiserer for vern etter naturmangfoldloven. Etter at en slik dokumentasjon foreligger, gjennomføres forhandlinger mellom grunneier/rettighetshaver og staten, og det inngås en avtale som omfatter grenser, verneforskrifter og erstatning. Etter at det er inngått avtale eller mens forhandlingene pågår, starter de formelle verneprosessene etter naturmangfoldlovens bestemmelser.

Begge områdene i denne verneplanen er behandlet etter ordningen med frivillig vern.

Grunneiere, rettighetshavere, kommuner og andre skal gis anledning til å komme med merknader til et verneplanarbeid før et verneforslag utformes. Det er derfor tidligere meldt oppstart av påtenkt verneforslag etter naturmangfoldloven § 42. Se nedenfor. I henhold til § 43 i naturmangfoldloven, jf. forvaltningsloven § 37, skal et verneforslag sendes på høring. Høringsforslaget skal beskrive området forslaget omfatter, herunder avgrensning, verneformål og verneverdier, samt andre verdier enn naturverdier og de følgende forslaget antas å få.

Etter høring blir mottatte uttalelser oppsummert og vurdert, og eventuelle endringer av verneforslagene foretas. Fylkesmannen oversender deretter verneforslagene med sin tilråding til Miljødirektoratet. Direktoratet vurderer Fylkesmannens forslag, og oversender sin tilråding til Klima- og miljødepartementet. Vernevedtaket fattes ved kongelig resolusjon.

Naturfaglige registreringer

Den naturfaglige dokumentasjonen for verneplanen er hentet fra lokalitetsbasen for skogområder prosjekt Frivillig vern for årene 2017 og 2018 og tilsvarende prosjekt Bekkekløfter fra 2007, i tillegg til Naturbase (kartlegging fra 2015). Arbeidet i prosjektene nevnt over, er utført av BioFokus, Norsk Institutt for naturforskning (NINA) og Kistefos Skogtjenester AS.

Naturverdiene i områdene er hentet fra fagrapportene og er angitt etter verdiene «lokalt verdifullt» (*), «regionalt verdifullt» (**), «nasjonalt verdifullt» (***) og «nasjonalt verdifullt og svært viktig» (****). I fagrapportene fra bekkekløftprosjektet er områdene verdivurdert etter en noe annen skala og med tallverdier. Her er verdiene, «1, lokalt verdifullt», «2, lokalt til regionalt verdifullt», «3, regionalt verdifullt», «4, regionalt til nasjonalt verdifullt», «5, nasjonalt verdifullt» og «6, nasjonalt verdifullt og svært viktig».

Oppstart av verneplanarbeidet

Formell oppstart av verneplanarbeidet med kunngjøring av oppstartmelding for de to aktuelle områdene ble gjort 25. mars 2019. Denne oppstartmeldingen omfattet også seks andre områder som Fylkesmannen av ulike årsaker ikke sender på høring nå. Det kom inn sju innspill til oppstartmeldingen som angår de to områdene som nå går på høring:

Direktoratet for mineralforvaltning (DMF), Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Statnett SF har ingen merknader.

Norsk Bergindustri (NB) viser i en generell uttalelse til at et vernevedtak kan føre til at man utilgjengeliggjør ressurser som kan være lokalt, regionalt, nasjonalt eller globalt viktige, uten at disse er kartlagt før vedtak fattes. NB påpeker at Fylkesmannen i høringsgrunnlaget har redegjort for en rekke forhold i den berørte berggrunnen. Men tilsynelatende ikke med tanke på mulighetene for uttak av mineralske forekomster. Båndlegging av områder må skje på bakgrunn av en vurdering av lokalsamfunnenes egne framtidige behov for byggeråstoff og av berggrunnens kommersielle potensial som grunnlag for framtidig næringsutvikling. NB mener en slik vurdering ikke ser ut til å være gjennomført. NB har ingen spesielle merknader til de to områdene som nå går på høring.

Fylkesmannen har i utarbeidelsen av verneforslagene benyttet seg av informasjon om mineralske ressurser som ligger tilgjengelig i åpne kartløsninger. Fylkesmannen viser dessuten til at hensynet til mineralressurser blir ivaretatt i vernesaker på vanlig måte i slike saker, og på tilsvarende måte som andre samfunnsinteresser, gjennom de offentlige høringsprosessene slik disse er lovpålagt i naturmangfoldloven, forvaltningsloven og utredningsinstruksen. Fylkesmannen har i forbindelse med denne verneprosessen også valgt å sende melding om oppstart til enkelte sentrale/nasjonale høringsinstanser som antas å kunne ha spesielle interesser å ivareta innenfor de aktuelle områdene, NB og DMF. Disse har ingen spesielle merknader til forslag til vern for de to områdene som nå går på høring.

Oppland Orienteringskrets v/Nils Harald Staff viser til at det blir stadig flere skogområder som blir opprettet som naturreservater med meget strenge restriksjoner for bruk som omfatter idrett. I praksis vil dette si at orienteringsidretten ikke kan arrangere o-løp i området, eller eventuelt må håpe på å få godkjent en søknad om dispensasjon. Disse begrensningene fører til at mange områder som tidligere er kartlagt for orientering ikke lenger kan brukes, og at revidering ikke er formålstjenlig. Orienteringskretsen registrerer at det i Nordmarka i tilsvarende reservater er generelle unntak for orientering og turorientering i verneforskriftene. Det virker urimelig at det ikke er tilsvarende bestemmelser i Oppland. Orienteringskretsen anmoder om at orienteringsidretten kan benytte naturen på lik linje med jakt, fiske og friluftsliv.

Fylkesmannen viser til at det i standardbestemmelser for naturreservater med verneformål skog, er satt et forbud mot større arrangementer. Et orienteringsløp vil kunne være et slikt arrangement. Det er imidlertid også en standardbestemmelse at det etter søknad kan gis en dispensasjon for slike arrangementer. En forutsetning for en slik dispensasjon er at arrangementet ikke kommer i konflikt med verneformål og verneverdier. Dette må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle. I naturreservater som er robuste mot slitasje og forstyrrelser, vil det som regel kunne gis slike tillatelser på vilkår. Vilråene vil som oftest være at arrangementet skal unngå sårbare områder og perioder, bl.a. vil det være viktig å unngå arrangementer i hekke- og yngleperioden på våren og forsommeren. I denne sammenheng vil Fylkesmannen understreke at forvaltningen av verneområdene ikke skal være strengere enn

det som er nødvendig for å ivareta verneverdier og verneformål. Samtidig er det slik at dersom det er en konflikt i et naturreservat mellom naturverdier og organisert friluftsliv/idrett, så skal naturverdiene ha forrang. Det er noe av hensikten med opprettelse av slike verneområder at naturmiljøet gis en ekstra beskyttelse ut over det vanlige. Osloområdet har en særlig viktig rolle som friluftsområde for en stor del av landets befolkning. Derfor har verneområdene i Osloområdet mer lempelige bestemmelser for organisert friluftsliv og idrett enn verneområder i landet for øvrig. Fylkesmannen vil også framheve at gjennom dialog mellom orienteringslag og forvaltningsmyndigheten for verneområder i skog, vil en oftest kunne komme fram til gode løsninger for bruken av disse områdene til slike formål.

Nordre Land kommune har synspunkter på de samfunnsmessige konsekvensene av skogvern. Innspillet fra kommunen er også gitt i sammenheng med Fylkesmannen sitt innspill til Miljødirektoratet om supplerende vern. Kommunen etterlyser at det gjøres en helhetlig vurdering av de samfunnsmessige konsekvensene ved både registreringsarbeid og vern i de prosessene miljøforvaltningen gjennomfører. Kommunen mener vern av produktivt skogareal i dette omfanget ikke henger sammen med viktige politikkområder som mattrygghet, bioøkonomisatsing/grønt skifte, vern om landbrukets ressursgrunnlag og klimautfordringer. Nordre Land er av den oppfatning at det samlede omfanget av restriksjonsområder nå er så stort at dette må ses opp mot det kommunale selvstyre og handlingsrom. Før nye verneområder opprettes må kommunen tas med i en helhetlig diskusjon der forholdet mellom verneinteresser og andre samfunnsinteresser veies opp mot hverandre. Kommunen ber derfor om at de foreslåtte nye verneområdene inntil videre tas ut av planene for utvidelse av vernearealer.

Fylkesmannen kan ikke gå inn på en omfattende analyse av de totale samfunnsmessige konsekvenser for Nordre Land kommune av forslaget om – i dette tilfellet – utvidelsen av Budeiberget naturreservat. Fylkesmannen forholder seg til vedtaket i Stortinget i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 14 (2015-2016), *Natur for livet*, om vern av 10 % av skogarealet i Norge, og det oppdraget Fylkesmannen har fått fra overordnet myndighet om å gjennomføre prosesser som fører fram til dette målet. Per 1. januar 2019 har vi vernet ca. 4,8 % av skogarealet i landet. I Oppland er det tilsvarende vernet ca. 5,7 %. Det er ikke noe mål at det skal være en prosentvis lik fordeling av vernet skog i de ulike deler av landet eller mellom kommunene. Vernevedtakene skjer ut fra bl.a. kriterier som representativitet, truet, særlig betydning for biologisk mangfold, robusthet mot endringer og nettverk av verneområder, og ikke minst hva Fylkesmannen får inn av tilbud om frivillig vern. Når målet om 10 % skogvern etter hvert nærmer seg, må miljøforvaltningen likevel i større grad vurdere det enkelte tilbud om frivillig vern opp mot mangelanalyser i skogvernet og mulige lokale og regionale konsekvenser av de ulike verneforslagene.

Nordre Land SV, Arbeiderpartiet og Bygdelista i Nordre Land viser til målsettingen om vern av 10 % av skogarealet i Norge. I Nordre Land har flere skogeiere bidratt med viktige skogvernområder og mottatt erstatning. Flere av disse områdene har svært vanskelige driftsforhold og innehar sjeldne arter som skogeier i henhold til Skogbruksloven (og skogbrukets egen miljøsertifisering) plikter å ta hensyn til. Høyereleggende granskog, bekkekløfter, kalkskog og huldrestrysskoger er eksempler på skogverdier Nordre Land har et viktig ansvar for. De aktuelle partiene i Nordre Land viser til at vi ligger langt bak målsettingen om 10 % vern, og det er derfor positivt at nye skogeiere nå melder inn flere mulige skogvernområder.

Fylkesmannen viser til at mange av områdene som til nå er vernet i Oppland gjennom ordningen med frivillig vern av skog, har skjedd i områder med vanskelige driftsforhold. Dette har bidratt til at skogvernet skjer på en slik måte at konfliktene med

produksjonsgrunnlaget i skogbruket blir mindre, jf. St.meld. nr. 6 (2016-2017), *Verdier i vekst – Konkurransedyktig skog- og trenæring*.

Saksbehandling

Prosessen mellom grunneier/rettighetshaver og Fylkesmannen framgår av tabell 1 nedenfor.

Tabell 1. Oversikt over prosessen.

Område	Tilbud	Naturfaglige registreringer	Aksept av tilbud	Forhandlinger avsluttet
Skjønbergaksla	23.06.2017	Bekkekløfter 2007 Frivillig vern 2018	24.05.2019	Pågår
Budeiberget nat.res. utv.	14.03.2019	Frivillig vern 2017 Naturbase (2015)	24.05.2019	Pågår

Både før grunneier/rettighetshaver har kommet med tilbud og mellom tilbud og Fylkesmannens aksept (bekreftelse), har det vært drøftinger og ført forhandlinger (befaringer) om innholdet i tilbud og betingelser for at Fylkesmannen skal gå videre med et verneforslag. Grunnlaget for å starte opp forhandlinger om erstatning vil foregå under høringsperioden. Det forstlige grunnlaget for erstatningsforhandlingene er hovedsakelig skaffet til veie gjennom framskriving av tidligere data stilt til rådighet fra grunneierne.

Foreliggende forslag til verneområder er derfor utarbeidet på noe ulikt grunnlag når det gjelder direkte drøftinger og forhandlinger mellom grunneierne og Fylkesmannen/statens skogsakkyndige. Alle forslag bygger imidlertid på mottatte tilbud, innspill etter oppstartmelding, jf. over, og de naturfaglige registreringene. Alle kommuner har fått melding om oppstart.

Det er utarbeidet egne verneforskrifter tilpasset hvert enkelt område som inngår i høringsdokumentet. Disse verneforskriftene og en mer presis avgrensning av områdene vil være gjenstand for drøftinger med grunneierne under høring.

I naturreservatene vil hele økosystemet bli fredet, dvs. alle planter og dyr og de økologiske prosessene i området. Alle inngrep i området vil i utgangspunktet være forbudt inkludert skogsdrift og motorferdsel. Beiting og tradisjonelt friluftsliv, herunder jakt, fiske og sanking av bær og matsopp, vil fortsatt være tillatt. Verneforskriftene kan eventuelt tilpasses ytterligere etter høring. Det er derfor viktig at høringsinstansene ser på verneforskriften for det enkelte område.

Fylkesmannen i Innlandet har ansvaret for denne felles lokale og sentrale høringa. Denne høringsprosessen vil gi alle aktuelle parter mulighet til å komme med sine synspunkter på det foreliggende utkastet til frivillig vern av skog. Alle uttalelser vil bli lagt ved saken helt til sluttbehandlingen i Regjeringen.

I etterkant av høring, og etter eventuelle justeringer av verneforslagene på bakgrunn av høring, oversender Fylkesmannen verneplanen med sin tilråding til Miljødirektoratet som så gir sin tilråding til Klima- og miljødepartementet (KLD). KLD gjennomgår direktoratets

anbefaling og legger endelig forslag til verneplan fram for Regjeringen. Vernevedtak fattes som kongelig resolusjon i statsråd (se foran).

Verneplanens omfang

Gjennom dette dokumentet høres det på vern av i alt ca. 896 dekar hvorav ca. 741 dekar er skogareal og produktiv skog. Areal skog og produktiv skog er foreløpig delvis bygget på estimater. For en mer detaljert oversikt vises til tabell 2 nedenfor.

Tabell 2. Områdeoversikt.

Område	Kommune	Totalareal (daa)	Areal produktiv skog (daa)	Skogareal (daa)	M.o.h.	Verne-verdi
Skjøsbergaksla	Øyer	656	504	504	350-845	***
Budeiberget nat.res. utv.	Nordre Land	240	237	237	610-685	**

Høring

Verneforslagene sendes med dette på høring. Alle som måtte ønske det, kan komme med innspill og merknader til forslagene. Fylkesmannen ber spesielt om synspunkter på følgende:

- Eventuelle konflikter med andre interesser. Vi ber om at eventuelle konflikter beskrives mest mulig konkret, for eksempel hvilken del av området det særlig er knyttet konflikt til, og hvilke justeringer av bestemmelser i verneforskriften som vil være nødvendig for å løse eller redusere konflikten.
- Avgrensning av de aktuelle områdene.
- Vi ber om synspunkter på verneforskriften og eventuelle merknader til spesielle forhold i det enkelte område. Også her ber vi om mest mulig konkrete opplysninger og forslag til mulige løsninger.
- Om det er behov for skjøtsel og tiltak, samt innspill til forvaltningen av områdene.
- Eventuelle feil i høringsutkastet.

Frist for å avgi uttalelse settes til **14. august 2019**.

Eventuelle uttalelser sendes:

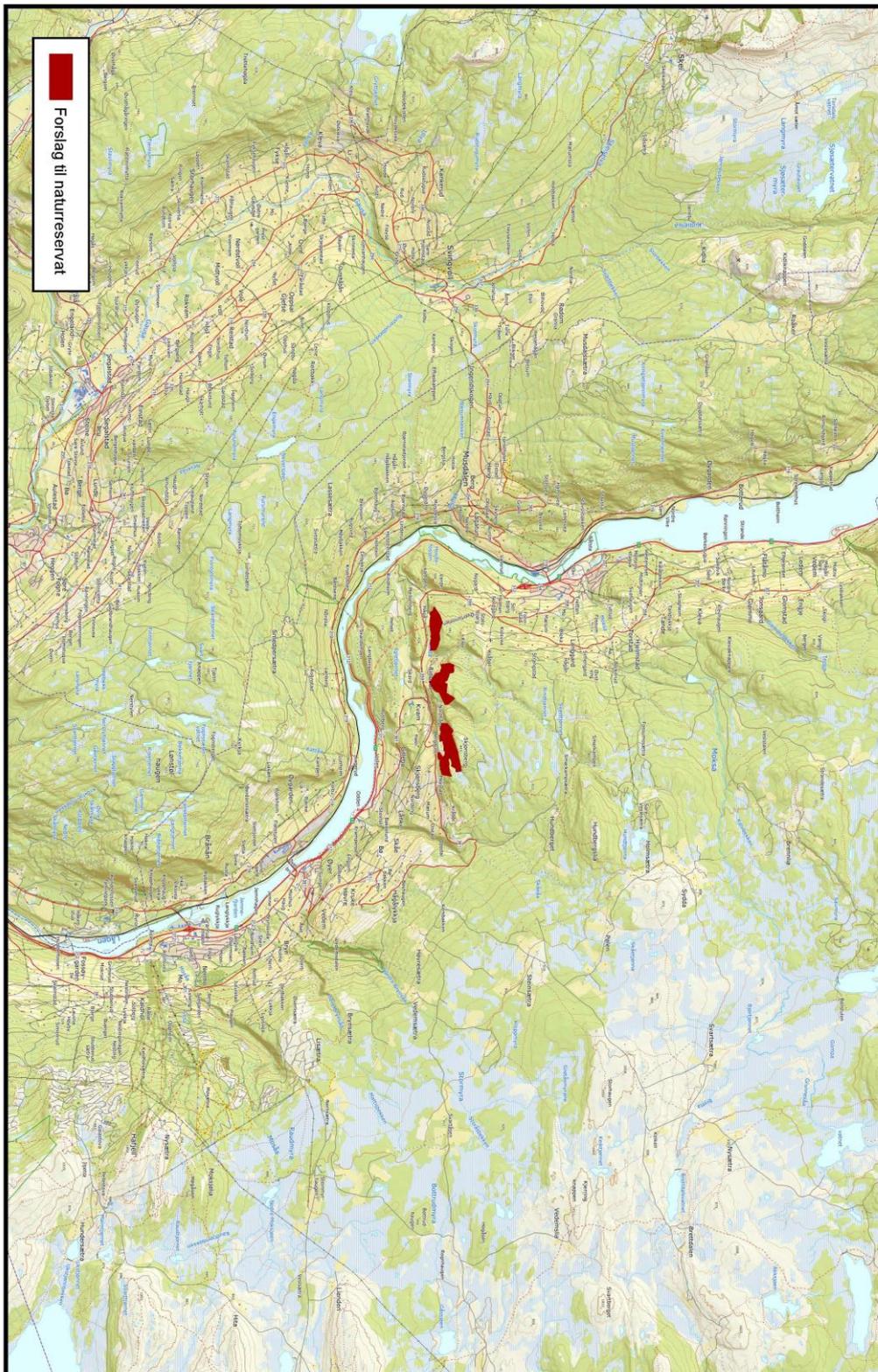
Fylkesmannen i Innlandet,

Postboks 987,

2604 Lillehammer

eller på e-post til: fminpost@fylkesmannen.no.

Oversiktskart

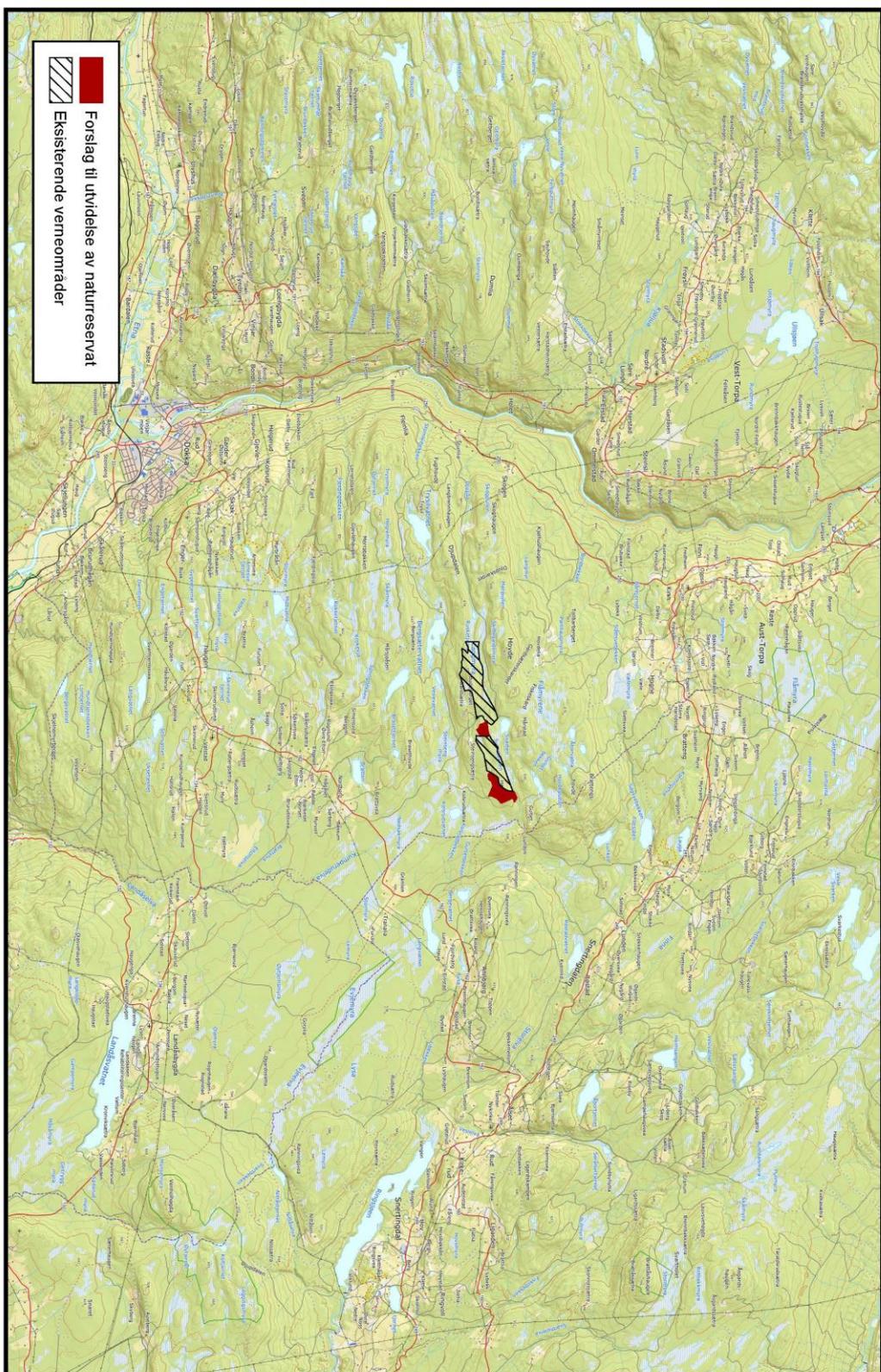
Forslag til vern av områder som naturreservat

Kartproduksjon: Fylkesmannen i Innlandet, juni 2019

Oversiktskart 1: Skjongsberggaksla, Øyer kommune

Forslag til vern av områder som naturreservat

Kartproduksjon: Fylkesmannen i Innlandet, juni 2019

Oversiktskart 2: Utvidelse av Budeiberget naturreservat, Nordre-Land kommune

Områdebeskrivelser med utkast til verneforskrift og kart

Skjøsbergaksla

Kommune: Øyer

Verneverdi: ***

Areal: ca. 560 dekar

Berørte eiendommer (gnr./bnr.): 50/2, 57/10, 58/1, 58/3, 58/4, 58/12, 58/23

OMRÅDEBESKRIVELSE OG NATURVERDIER:

Skjøsbergaksla består av tre markerte sørvendte brattberg som i hovedsak er skogkledde, men som også har mye svært tørkeutsatt mark med sparsom tresetting, nakent berg og grunnlendt åpen mark. Området utgjør tre adskilte arealer. Området ligger på nordsida av Gudbrandsdalen, noen kilometer sørøst for Tretten. Området har overveiende sørvendt eksposisjon. Området har i hovedsak rik berggrunn og sparsomt løsmassedekke. Vegetasjonen er rik, og ulike grader av lågurtskog finnes i området. Det er også forholdsvis store arealer med kalkrike berg og åpen grunnlendt kalkmark. Gran er dominerende treslag, men det er furu på de skinnere partiene og mye lauv spredt i alle tre delområdene. Dette gir grunnlag for et rikt innslag av mange spesielle karplanter. Skogen er lite påvirket i nyere tid. Mesteparten er gammel skog, og trolig finnes enkelttrær på mellom 200 og 300 år. Mye av de mest produktive arealene har nok vært nesten helt åpne for en del tid tilbake. Det er til dels mye død ved av ulike treslag, og området har en viktig funksjon for arter knyttet til gammelskogelementer. Flere steder er skogen i oppløsning. Store deler av området utgjøres av naturtyper som er vurdert å ha svært høy verdi, og det finnes flere rødlistede naturtyper i området. Dette gjelder rike kontinentale berg, åpen grunnlendt kalkmark og noe høgstaudekog, samt partier med lyng- og bærlyng lågurtfuruskog.

Området skårer middels og høyt på alle verdiparametre og det oppfylder i høy grad viktige mangler ved det eksisterende skogvernet. Rikhet, rødlistede naturtyper, funn av 23 rødlistede arter og potensiale for flere, samt stor andel kjerneområder med høyeste verdi tilsier at området har nasjonal verdi (***).

VERNEFORMÅL:

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av flere store, sørvendte og kalkrike berg og rasmarker, ei mindre bekkekløft og rike vegetasjonstyper der det stedvis står gammel lågurt- og høgstaudegranskog. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er meget artsrikt og ved at det er et viktig leveområde for sjeldne, sårbare og truede arter.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

ANDRE INTERESSER OG INNGREP:

Brukerinteressene i området er knyttet til skogbruk, beite, jakt og noe annet friluftsliv. For å kunne utnytte en hamning/beite utenfor verneforslaget er det nødvendig at det kan settes opp et gjerde langs den nedre traktorvegen på eiendommen gnr./bnr. 51/1 (traktorvegen er vist på vernekartet). Det er på samme måte nødvendig å kunne sette opp et gjerde for å etablere ei fegate i aktuelt verneområde mellom hamninga nevnt over og en hamning lenger oppe (Hesthågan). Dette er det hjemmelsgrunnlag for i § 7 i utkast til verneforskrift. Verneforslaget grenser til noe kulturbeite. Det er i § 7 i verneforskriften tatt inn en hjemmel for å kunne rydde noe vegetasjon i denne kantsona. Det er etablert et enkelt observasjonsskjul for fugl i området (gapahuk). Det går enkelte traktorveger inn i området. Disse er avmerket på utkast til vernekart. Vegene blir bl.a. brukt i forbindelse med landbruksvirksomhet (beite). Særlig for den nedre traktorvegen på eiendommen gnr./bnr. 51/1, er det i

dag behov for en opprusting for atkomst for å kunne forvalte innenforliggende husdyrbeite med dagens maskinelle utstyr. Traktorvegen lenger opp på samme eiendom har imidlertid også behov for tiltak som går ut over et vanlig vedlikehold til dagens tilstand. Det er tatt inn en hjemmel for dette i § 7 i verneforskriften. Rett i utkanten av det midtre delområdet (Brekkekampen), går det en traktorveg på naboeiendommen til verneforslaget, eiendommen gnr./bnr. 57/1. Det vil kunne oppstå et behov for utbedring/opprusting av denne veggen for å hente ut tømmer ovenfor verneforslaget. Slik forholdene ser ut til å være i området, vil denne eventuelle opprustinga sannsynligvis kunne gjennomføres uten å måtte berøre verneforslaget, og slik at anlegget kun vil berøre den aktuelle eiendommen (57/1). Det er likevel tatt inn en bestemmelse i § 7 i verneforskriften som hjemler tiltak i et verneområde dersom det mot formodning skulle bli nødvendig å berøre verneforslaget over en kort strekning (noen få titalls meter). Det har tidligere på eiendommen gnr./bnr. 51/1 gått en vannledning oppe på bakken fra Hesthågan ned til et beite på samme eiendommen. Dette anlegget er nå tatt ned. For å opprettholde beitet, vil det være nødvendig å reetablere en slik vannledning gjennom deler av et eventuelt verneområde. Det er tatt inn en hjemmel for dette under § 7 i verneforskriften. Bruket/eiendommen Nordhågan tar i dag sitt bruksvatn fra den delen av Kvamsbekken som ligger på denne eiendommen (eiendommene gnr./bnr. 57/10 og 57/11). For å skaffe nok vatn, kan det bli behov for ytterligere anlegg. Dette er hjemlet i § 7 i forskriften. Det er også en hjemmel i § 7 for å kunne føre vatn med en vannledning fra et område ovenfor et verneområde, gjennom dette og nedover til eiendommen gnr./bnr. 57/1. Behovet for en slik ledning må være knyttet til eksisterende bruk (landbruksformål) på den aktuelle eiendommen. Det er likevel mindre sannsynlig at det vil være nødvendig å benytte seg av denne hjemmelen, da en slik vannledning sannsynligvis kan føres fram på eiendommen gnr./bnr. 57/1 og altså utenfor et eventuelt verneområde (langs traktorvegen i samme område). For å unngå skader fra flom i Kvamsbekken, er det i § 7 tatt inn en hjemmel for tiltak i denne bekken. Eier av eiendommen gnr./bnr. 57/1 har påpekt en aktuell mulighet for utnyttelse av Kvamsbekken til kraftproduksjon. Et slikt anlegg må i tilfelle gjennom en konsesjonsbehandling etter vannressursloven og etableres utenfor et eventuelt verneområde. I sitt innspill til oppstartmelding sier NVE, *NVE kan ikke se at opprettelsen av reservatet er i konflikt med kjente energi- eller kraftinteresser. Vi har ingen merknader til verneforslaget.*

Skogarealet og det produktive skogarealet i området er ca. 504 dekar, og det er en stående kubikkmasse på ca. 10310m³.

PLANSTATUS:

Området er i sin helhet LNF i kommuneplanen.

MERKNADER:

Verneforslaget omfatter tre delområder under fellesnavnet *Skjøsbergaksla* med én verneforskrift. Dette er egentlig navnet på det østre delområdet. De to andre delområdene kan kalles, *Brekkekampen* (det midtre) og *Høgberget* (det vestre). Det vil etter høring bli vurdert å splitte området opp i tre enkeltstående naturreservater med disse navnene og hver sine verneforskrifter. Avstanden mellom delområdene er ca. 340 m (mellom Høgberget og Brekkekampen) og ca. 430 m (mellom Brekkekampen og Skjøsbergaksla). Ut fra naturverdiene i området hadde det vært ønskelig med en sammenbinding mellom Skjøsbergaksla og Brekkekampen. Det foreligger imidlertid ikke noe tilbud om frivillig vern som muliggjør dette.

I forbindelse med høringa av verneforslaget vil det bli vurdert en mindre utvidelse av det østre delområdet (Skjøsbergaksla) videre østover.

Innenfor området hekker det fuglearter på rødlista som er sårbare for forstyrrelser. Det er derfor satt et forbud mot teltleirer i utkast til verneforskrift. Området egner seg dessuten dårlig til telting.

Det foreligger ennå ikke avtale om frivillig vern. Dette er under arbeid. Ut fra foreliggende kunnskap er det ikke behov for skjøtsel for å ivareta verneverdiene i området.

UTKAST 5. JUNI 2019

Forskrift om vern av Skjønsbergaksla naturreservat, Øyer kommune, Oppland

Fastsatt ved kongelig resolusjon med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av flere store, sørvendte og kalkrike berg og rasmarker, ei mindre bekkeløft og rike vegetasjonstyper der det stedvis står gammel lågurt- og høgstaudegranskog. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er meget artsrikt og ved at det er et viktig leveområde for sjeldne, sårbare og truede arter.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensing)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Øyer kommune: 51/1, 57/10, 58/1, 58/3, 58/4, 58/12, 58/23.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 656 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Øyer kommune, hos Fylkesmannen i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av vegger, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Oppstillingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til telteleirer og større arrangementer er forbudt.
- e) Bålbrenning er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt i en periode fra tre uker før jaktstart til tre uker etter avsluttet jakt.
- e) Brenning av bål med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- f) Beiting.
- g) Utsetting av saltsteiner.
- h) Vedlikehold av traktorveger, gapahuk og andre eksisterende anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet. Traktorvegene som kan vedlikeholdes, er avmerket på vernekartet.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt utenom eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet og stier.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet før kjøring.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med beitedyr.
- d) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med landbruksnæring og uttransport av felt elg, hjort og bjørn på traktorvegene avmerket på vernekartet.
- e) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d) Oppsetting av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting.
- e) Framføring av vannledning fra Hesthågan til landbruksformål på eiendommen gnr./bnr. 51/1.
- f) Framføring av vannledning til landbruksformål på eiendommen gnr./bnr. 57/1.
- g) Etablering av anlegg for uttak av vann til bruk på eiendommene gnr./bnr. 57/10 og 57/11.
- h) Gjenoppføring av anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.
- i) Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdselsveger.
- j) Etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende.
- k) Oppføring av mindre installasjoner for overvåking av dyrelivet.
- l) Sikkerhetstiltak mot flom i Kvamsbekken.
- m) Nødvendig opprusting av eksisterende traktorveger vist på vernekartet på eiendommen gnr./bnr. 51/1.
- n) Nødvendige tiltak innenfor naturreservatet for opprusting av tilgrensende traktorveg på eiendommen gnr./bnr. 57/1.
- o) Skjøtsel av randsoner mot kulturbeiter.
- p) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 g og h og § 7 b, c, d, e, f, g, h, i, j, l, m, n og o.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

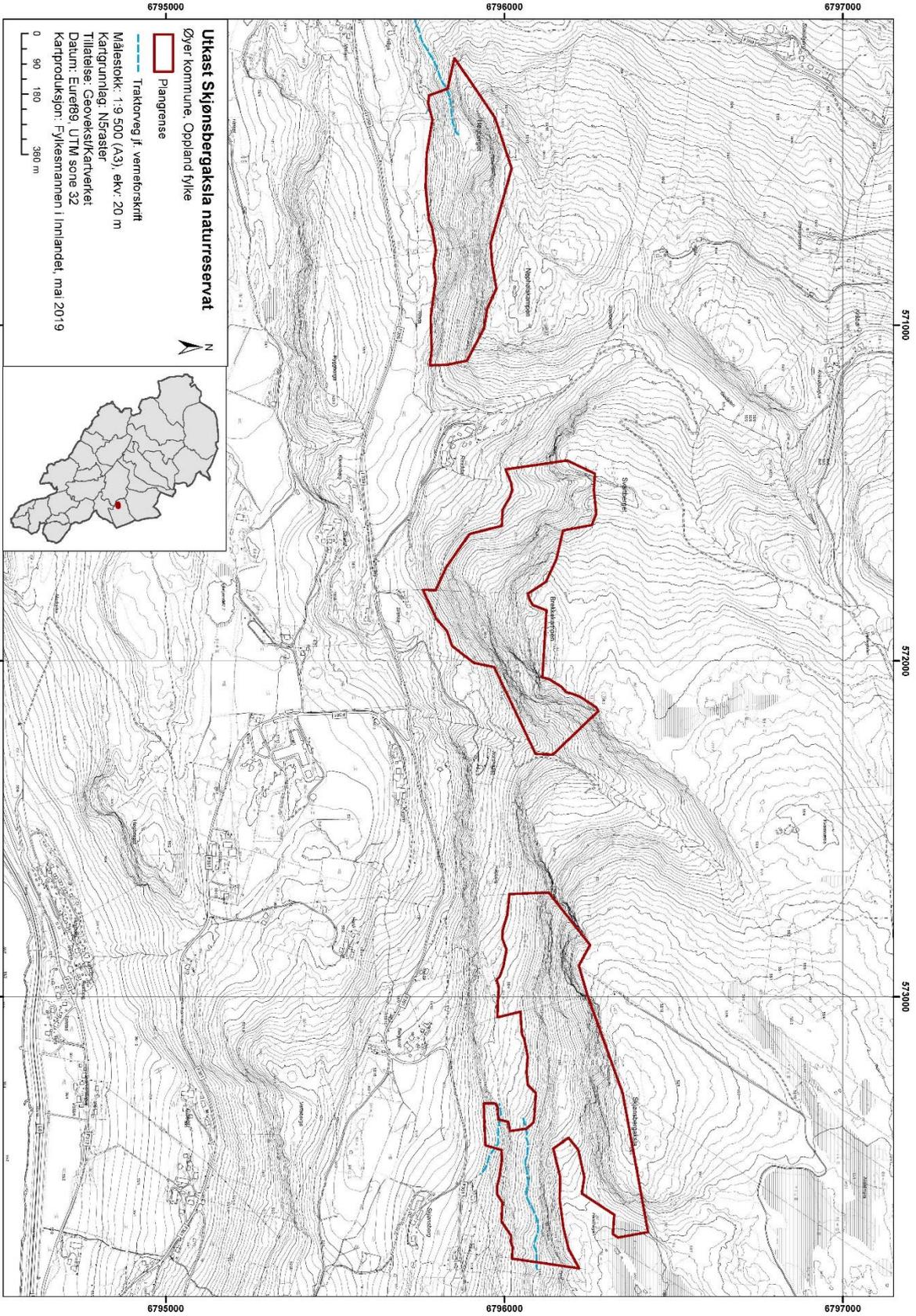
Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Budeiberget naturreservat utvidelse

Kommune: Nordre Land

Verneverdi: **

Areal: ca. 240 dekar (gjelder utvidelsen, totalt areal med eks. naturreservat utgjør ca. 1240 dekar)

Berørte eiendommer (gnr./bnr.): 114/1, 121/107, 121/763, 126/2

OMRÅDEBESKRIVELSE OG NATURVERDIER

Budeiberget ligger inne på åsen 8 km nordøst for Dokka. Tilbudet innebærer en utvidelse og sammenbinding av de to delområdene i eksisterende Budeiberget naturreservat. Tilbudsområdet omfatter deler av et frittliggende høgdedrag som strekker seg øst-vest og som rager ca. 100 høydemeter høyere enn dalene i nord og sør. Lisidene er slake til nokså bratte, men berg og knauser finnes bare spredt og er sjelden mer enn noen meter høge. Gran er dominerende treslag. Det er kun spredt innslag av furu, og denne er konsentrert i grunnlente partier i toppområdet. Noe bjørk forekommer i form av spredte enkeltrær. Fattige vegetasjonstyper dominerer, men det er innslag av svak lågurtskog. Toppområdet er preget av glissen og kvistrik gran i et mer flersjiktet skogbilde. I toppområdet er det hyppig innslag av gran med tett kvistsetting ned mot bakken. Skogen er i optimal-aldersfase, der den eldste skogen finnes oppe på høgdedraget. All skogen i lokaliteten er historisk sett påvirket av hogst. I toppområdet er det spredt med gamle stubber som viser at plukkhogst har vært driftsformen.

Budeiberget er et nokså intakt gammelskogområde med klare kvaliteter knyttet til eldre, fuktig granskog. Virkelig gamle trær finnes bare i toppområdet, og her er det også noe kontinuitet i dødved. Dødved finnes ellers spredt. Innenfor hele området Budeiberget er det registrert 7 rødlistede arter. Det er store mengder huldrestry i området som gjør området til et av de aller viktigste for denne arten både i regionen og nasjonalt. Budeiberget vurderes totalt som regionalt verneverdig (**). I forhold til mangelanalysen for skogvernet, oppfyller området i stor grad mangelen på viktige områder for rødlistearter og truet arts mangfold.

VERNEFORMÅL:

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av et naturskogområde med i hovedsak gammel, fuktig granskog. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for flere truede arter, og har en særdeles rik forekomst av den truede arten huldrestry.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

ANDRE INTERESSER OG INNGREP:

Brukerinteressene i området er knyttet til skogbruk, beite, jakt og annet friluftsliv. Verneforslaget innebærer at en skogsbilveg kommer til å gå gjennom verneområdet. Denne betjener skogarealer nord for området. Dette er en mye brukt veg. Det er viktig at denne kan vedlikeholdes til en standard som gjør at vegen kan fylle sin funksjon som transportveg for de områder og tømmerkvanta som sokner til vegen. Det er gjort et direkte unntak for vedlikehold og bruk av vegen i utkast til verneforskrift.

Skogarealet og produktiv skog i området er ca. 237 dekar, og det er en stående kubikkmasse på ca. 4500m³. Disse tallene er foreløpig bygget på anslag.

PLANSTATUS:

Området er i sin helhet LNF i kommuneplanen.

MERKNADER:

Forslaget om utvidelse av Budeiberget naturreservat betyr at reservatet vil bindes sammen til et sammenhengende verneområde. Et slikt vern innebærer også at alle de store og viktigste forekomstene

av huldrestry kommer innenfor verneområdet. Dette er svært positivt. Med tanke på arronderingen og framtidig utveksling av arter mellom de østre og vestre delene av området, hadde det vært ønskelig med en litt bredere korridor mellom disse to delområdene. Bredden på denne er i forslaget på ca. 60 m. En mulig justering av grensa i dette området vil bli drøftet under høringa.

Det er i hovedsak bare gjort redaksjonelle endringer i den nye forskriften jevnført med den for eksisterende naturreservat. Det gjøres likevel oppmerksom på at den eksisterende forskriften har en bestemmelse om motorisert ferdsel på traktorvegen i eksisterende reservat i forbindelse med bl.a. jakt, herunder uttransport av felt elg, hjort og bjørn. Denne er upresis. Etter motorferdselloven er det ikke tillatt å kjøre i utmark på barmark i forbindelse med jaktutøvelsen. Traktorveger er per definisjon utmark. Utkast til bestemmelse i den nye forskriften er derfor litt justert/presisert.

Det foreligger ennå ikke avtale om frivillig vern. Dette er under arbeid. Verneverdiene i området er ikke skjøtselsavhengige.

Fylkesmannen foreslår ingen endring av navnet på naturreservatet etter et eventuelt vedtak om utvidelse av dette.

Forskrift om vern av Budeiberget naturreservat, Nordre Land kommune, Oppland

Fastsatt ved kongelig resolusjon med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av et naturskogområde med i hovedsak gammel, fuktig granskog. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for flere truede arter, og har en særdeles rik forekomst av den truede arten huldrestry.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Nordre Land kommune: 114/1, 121/107, 121/763, 126/2.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 1240 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Nordre Land kommune, hos Fylkesmannen i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av vegger, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e) Bålbrenning er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- i) Sanking av bær og matsopp.
- j) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- k) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- l) Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt i en periode fra tre uker før jaktstart til tre uker etter avsluttet jakt.
- m) Brenning av bål med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- n) Beiting.
- o) Vedlikehold av eksisterende veg, traktorveg og andre eksisterende anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet. Vegene som kan vedlikeholdes, er avmerket på vernekartet.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- c) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- d) Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt utenom eksisterende veg og traktorveg avmerket på vernekartet og stier.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- f) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet før kjøring.
- g) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- h) Bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med beitedyr.
- i) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med landbruksnæring, eiendomsforvaltning og uttransport av felt elg, hjort og bjørn på traktorvegen avmerket på vernekartet.
- j) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- k) Nødvendig motorferdsel på veg avmerket på vernekartet.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi dispensasjon til:

- q) Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- r) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- s) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- t) Utsetting av saltstein.
- u) Oppsetting av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting.
- v) Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdselsveger.
- w) Etablering av nye stier, skiløyper og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende.
- x) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 g og § 7 b, c, d, e, f og g.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 15. desember 2017 nr. 2081 om vern av Budeiberget naturreservat i Nordre Land kommune, Oppland.

